

ДРУГИ ПРИКАЗКИ

от Надя Кехлибарева

Водоносец и водолеец

– Колко време губиш с Фането! – казва мама на баба Калиопа. – Лошо е, че не се намира място за Фането в детската градина.

А баба Калиопа мълчаливо поклаща глава. И се радва, дето няма място за Фането в детската градина. Не е ли весело внучката да се върти около баба си?

– Но догодина Фането ще тръгне на училище – казва мама. – Там има място за всички деца. Тогава ще купим чанта и на моето момиче.

А баба Калиопа пак мълчаливо клати глава. И сега вече се радва, че ще купят на Фането чанта. Сетне мама взема дебелата си папка, бързо целува Фането и бързо се отправя към недостроеното пристанище. Фането притисва с длан целувката на мама към бузата си и сяда на стъпалата пред къщата. И се замисля. Дали е приятно да тръгнеш на училище? Сигурно е приятно – там нали те чакат и други първокласници, голяма игра ще падне. Само че... буквите! Дали е мъчно да научиш буквите? Ето – Фането помни буквата „О“, която прилича на пръстен. И буквата „Е“, която прилича на гребен. Дори и буквата „Т“, която прилича на маса, където никой нищо не слага. Дори и буквата „Н“, която прилича на стол с облегалки. Но те, буквите, са много.

Докато се чуди дали е много мъчно до една да научиш буквите, Фането изведнъж забелязва белия облак, който се носи по небето. Какъв хубав облак! Може крилете му да са от пера. Както на птиците. А може да са от плат. Както платното на платноходката, която мина оня ден покрай брега на езерото. А може да са и от паяжина. От гъста паяжина, която не се къса току-така. Нито от подухването на вятъра се къса, нито от златната ножица на слънцето. Но чакай, чакай! Златната ножица на слънцето си е за подрязване на сенките. За подрязване на сенките около дърветата и под стряхата. Не ѝ се вярва на

Фането, че златната ножица на слънцето ще поиска да навреди на белия облак. Пътува ли, пътува белият облак по небето. Но той сякаш се е накарал да поспре над Фането. Сякаш се е приготвил да ѝ каже нещо. И Фането става от стъпалата, тя вече се повдига и на пръсти – за да чуе по-добре думите му. Тъкмо тогава иззад хълмовете изскача самолет.

Тътнат моторите на самолета, гърмят като гръмотевици. И заглушават думите на белия облак. Самолетът се завърта над дърветата и стряхата, описва кръг над целия двор и поема надолу – към синьото езеро и синия плавателен канал, който стига морето. А после Фането долавя, че на двора отново е тихо. Баба Калиопа стои на балкона и тупа одеяла. Две пчели бръмчат и се гонят над лехата. Чукче почуква зад оградата. Чичо Ставри Съседа си потяга градинската чешма.

– Ах! Ами белият облак! – ахва Фането, отмята глава и търси по небето.

Отдалечил се е белият облак. Почти до Пясъчната планина е отишъл. Но в последната минута, точно преди да потегли нагоре по планината, белият облак се извива към Фането и неговата пухкава уста се разтваря. А гласът му напомня полъх, от разлюлени летни клони.

– През нощта ще се върна, Фане. Да се наприказваме ще се върна. Ако ти до довечера си наумиш да сънуваш сън за мене, аз непременно ще се върна. Чуваш ли?

Как няма да си науми да сънува сън за белия облак Фането? Тя още отсега си наумява да сънува такъв сън. Само нощта да дохожда побързо! И Фането пак сяда на стъпалата пред къщата – да гледа кога ще залезе слънцето, кога ще потъмнее земята. А през нощта. През нощта белият облак се връща при Фането.

– Ще се наприказваме ние, както ти обещах – захваща гостенинът. И гласът му напомня полъх от разлюлени летни клони.

– По-скоро... аз ще се наприказвам, Фане. Знаеш ли, щом те зърнах тая заран – и разбрах, че съм ти се харесал. По очите ти разбрах. Затова си рекох: ще ѝ поразправам за себе си на оная паланка. Винаги изпитвам удоволствие, когато говоря за себе си пред слушател, който ме харесва. Аз и за брат си ще ти поразправам, искаш ли? Защото ние с моя брат никога не се разделяме за дълго.

– А твоят брат къде живее? – пита Фането.

– Върху рамото на планината живеем и двамата. Върху рамото на Ясеновата планина, която се намира зад Пясъчната планина. И зад езерото. Но на мене ми се ще поред да ти разправам...

– Разправай ми поред – казва Фането. И очите ѝ се разширяват.

– И тъй: на мене... главната ми задача е да се разхождам и да събирам вода в котела си, в калайдисания си котел. Аз по всяко време мога да излизам на разходка. Но предпочитам да излизам призори. Тръгвам на разсъмване, вървя през ясеновите гори – да се надишам на прохлада. Безшумно се провирам между дърветата и ми е драго, че наоколо кръжи тънка горска миризма. Сетне се вземам над горите и се улавям с ръка за първите лъчи на слънцето, което излита в простора. А той, просторът, по изгрев слънце е червен като божурите, които цъфтят в подножието на планината. Краищата на моята дреха се допират до червения цвят. И не щеш ли – порозовяват. Разбудените гургулици на часа ме виждат и казват: „Какъв хубав облак!“ Но аз продължавам пътя си. Затрептя ли над сечището, веднага забелязвам, че бригадата на дърварите вече е започнала работа. Те и дърварите ме забелязват. И шофьорите на товарните коли. „Какъв хубав облак!“ – казват те. А най-младият от тях не пропуска да ме замоли:

Бре, облако летен,
от свила изплетен!
Със стъпка хвърката
стигни Долината.
Мини по паважа,
завий за към къщи –
на тате да кажеш,
че скоро се връщам!

– Разбира се! – кимам приятелски на най-младия от шофьорите. През това време розовото по дрехата ми избледнява и тя блясва от белота. Сякаш не е дреха, сякаш е сребърна пряспа. Радвам ѝ се аз. И току я поглаждам. А преди да се разделя с Ясеновата планина, гребвам шепа вода от нейното Петково кладенче. Дядо Петко изградил преди сто години кладенчето, оттогава останало името. Гребвам аз с моя калайдисан котел, а кладенчето отразява лицето ми и казва: „Какъв хубав облак!“

В дълбината си оглеждам
бяла облакова прежда! —

казва кладенчето.

Над зелените листа
и зелените треви
тая бяла красота
как се появи? –

възхищава ми се кладенчето. Но аз продължавам пътя си. Ето ме и над Авренското плато, където е проснала лилавия си китеник лавандулата. А по шосето кара велосипеда си раздавачът. И чантата му, натъпкана с писма и вестници, се друсва на гърба му. Той и раздавачът казва: „Какъв хубав облак!“ И ме задява, гърлено ме задява:

Облачето светлокосо
пърха и подскача.
То без колело преваря
сутрин раздавача!

Но аз продължавам пътя си. Държа си аз калайдисания котел и не се спирам. Ето ме и над ливадите, които бавно се спущат към езерото. А посред най-дъхавата ливада стоят учителката и децата от детската градина на Езерово. „Какъв хубав облак!“ – казва учителката. И припряно се заема да разучи една звънлива песен с децата от детската градина:

Над роса и цветна чашка
бърза облаче с опашка.
Вее се в небето синьо
бялата му перушина.

– А за мене не се намира място в детската градина – възкликва тъжно Фането. – Но догодина ще тръгна на училище. Тогава мама ще ми купи чанта. Като на раздавача.

– Когато стигна до езерото, аз и от неговата вода загребвам. Но загребвам внимателно – да не преча на строителите по пристанището. Крановичката първа ме вижда. И казва, тутакси казва: „Какъв хубав облак!“ А после и тя запява:

Лебед ли си? Или пяна?

Чакай да те щипна с крана...

– Аз зная кой управлява Скърцащия кран! – обажда се Фането, забравила своята краткотрайна тъга. – Златното момиче го управлява.

– Вярно! – отвръща белият облак. – Руса е крановичката, златноруса е крановичката при езерото. И прекрасно пее. Но аз продължавам пътя

си. А пък от прозореца на голямата работническа кухня подава глава готвачката и преплита червените пръсти на ръцете си. „Какъв хубав облак!“ – казва готвачката. И след миг прибавя:

С бяла кърпа маха, маха
облаче от пудра захар.
То с криле от макарони
обедното слънце гони...

– Аз зная кой готви в най-голямата кухня – пак се обажда Фането. – Леля Магда готви в най-голямата кухня. Тя и макарони пече във фурната.

– А кой ме пресреща след това... догаждащ ли се? Самолетът с гръмките мотори. И самолетът казва: „Какъв хубав облак!“. И сварва мило да се пошегува:

Ех, облако – стегнат в изгладена ризка!
Ех, облако – в бели сандали обут!
Сега ще те питам: не ти ли се иска
... и бял парашут?!

– И какво?

– Но аз продължавам пътя си – не се оставя белият облак да го прекъсват. – Само че слънцето, слънцето започва да припича. И щом леката ми дреха се завърти над Пясъчната планина, багеристът казва: „Какъв хубав облак!“ И както стиска кормилото на багера, притуря:

Хей, облако драг!
Дали си от сняг?
Не бягай, не бягай –
над мене постой!
Прикрий моя багер
от летния зной!

– Не мога да се отбивам от пътя си – отговарям аз. И се снишавам от другата страна на Пясъчната планина. И събирам по малко вода от чешмите из близките дворове. А стопанките, наизлезли по дворовете, се провикват над чемширите и ме хвалят, не им дотяга да ме хвалят: „Какъв хубав облак, Даринке! Какъв хубав облак, Еленке! Какъв хубавец, Марийче!“ Но аз продължавам пътя си. А после, когато обиколя дворовете, поемам обратно към рамото на Ясеновата планина. Тогава съзирам брат си. Моят брат се е задал към мене.

– Вода носиш ли? Носиш ли? – пита брат ми.

Сетне търпеливо пресипваме водата от моя котел в неговия. Пресипем ли я до последната капка, вместо мене към Долината вече се отправя моят брат.

– И той ли е бял като тебе? – пита Фането.

– Той прилича на истински негър – отвърща белият облак. – И котелът му на него е черен. Слиза брат ми по скатовете на Ясеновата планина, прехвърля Авренското плато, прекосява ливадите, надвесва се над езерото, залюлява се покрай Пясъчната планина и на свой ред обикаля дворовете от другата страна на планината. Само че небето потъмнява под стъпките на брат ми. И никой не вдига очи – да го похвали, да му изпее песен, стихотворение да му каже. От това може и да му домъчнява на брат ми, но той не се оплаква и си гледа работата. И навред, откъдето мине, моят брат разплисква вода от черния си котел. И докато брат ми разплисква водата... дърварите, шофьорите, раздавачът, крановичката, готвачката, летецът – който е успял да долети до варненското летище, багеристът навръх Пясъчната планина и стопанките по дворовете протягат ръце към котела и току повтарят: „Добре, че заваля – да се поразхладим! Добре, че заваля...“. А твоята баба Калиопа прибира одеялата от балкона и казва: „Тя, хубостта му на черния облак, е скрита. Тя, хубостта на някои неща и хора, не се вижда с просто око. Ама пак носи радост на земята!“. Само учителката е недоволна от дъжда. Подтичва учителката, щура се с децата през мократа ливада и вика: „По-скоро, немирници! Под навес да се подслоним, под клон да се подслоним! Да не настинете в този дъжд! Откъде ли пък се взе този дъжд?!“ А после брат ми се връща при мене. И ние кацаме един до друг върху рамото на Ясеновата планина – хубаво да си отпочинем. Че след ден или седмица ще трябва отново да започваме обиколките с котлите.

– А с твоя брат не тръгва ли и Бурята? – пита Фането.

– Бурята е наша леля. Но ти не се плаши от нея. Колкото и да се тръшка из Долината, колкото и керемиди да смъква от стрехите, колкото и шума да скубе от дърветата, колкото и вълни да мята в езерото, Бурята знае, че е длъжна навреме да се прибере в най-дълбоката гора на Ясеновата планина. Тогава над Долината тихомълком се появява Дъгата.

– Но чакай, чакай! – досеща се Фането. – Аз съм я виждала Бурята! Аз и Дъгата съм я виждала.

– Сега вече ти разправих почти всичко за себе си и за брат си. А ти нашите имена ще ги запомниш ли? Водоносец и Водолеец ще запомниш ли?

– Че те са много лесни вашите имена – засмива се Фането. – Белия Водоносец и Черния Водолеец. Ето че ги запомних!

– Сега вече ще си отивам – засмива се и белият облак. – А ти спи. И расти по-скоро. Ако наистина искаш да ти купят чанта.

– Ама аз спя! – каза Фането. – Ти не забелязваш ли какво сънувам? Цялото небе, което върви над земята, сънувам.

– Вярно! – казва белият облак. И гласът му докосва ухото на Фането като полъх от разлюлени летни клони.

Вятъра

– Ууу! Фюууу! – свири Вятъра.

– Ууу! Фюууу! – свири Вятъра, обикаля къщата и кара дърветата по двора да шумолят. Неравно да шумолят.

А Фането лежи на лявото си ухо, внимателно се ослушва с дясното и гледа право към прозореца. Както се е засилил да тича около къщата, както се е запретнал да блъска клони в прозореца, Вятъра може и сам да се мерне зад стъклото. Колко ѝ се иска на Фането поне веднъж да види Вятъра! Дали и той си е облякъл палто в това хладно време? Или на Вятъра никога не му е студено?

– Я заспивай! – казва Плюшеното коте. И се намества по-удобно на възглавницата. – Нощта идва, за да спим. А който не ги разбира тия работи, нека си духа. Ние нали здраво си затворихме прозореца! Е, малко шумолене се чува и през затворения прозорец. Но аз от шумолене не се тревожа. Аз не зная някой да е настинал от шумолене.

Тъкмо тогава прозорецът заскърцва. Захваща се прозорецът пресежливо да скърца. Захваща се да звънка. И се отваря. И в стаята... влиза Вятъра. Не сварила дори да ахне, Фането се надига и сяда в леглото. А Плюшеното коте затисва с лапи завивката. Всяка завивка ще хвъркне при такъв вятър, ако не я затиснеш! И сетне... ще има да пиеш горещ чай против гърлобол!

– Аз не знам кой да обича гърлобол! – измърморва Плюшеното
А Вятъра се провиква:

коте.

– Дано още не спиш, Фане! Бях се нарекъл да се отбия при тебе. Но се позабавих на двора. Дългата коса на липата разресвах. Ууу! Фюууу! Дългата, вече изрусыла коса на липата.

– Каква ти е хубава шапката! – потрепва Фането. – Каква ти е хубава плетената блуза! И твоите ботуши какви са хубави!

С блеснали очи разглежда Фането Вятъра. Върху шапката му, изплетена от сухи треви, пърхат две бели крила. И широката му, богато надиплена блуза е изплетена от треви с цвета на пясък. От нейните разкопчани ръкави се подават други две крила – също бели, но много по-големи и по-силни. А ботушите на Вятъра са кроени от мека кафеникава кожа. Най-чудно от всичко е това, че и по тях са поникнали пера. Крилати са и ботушите на Вятъра.

– Днес те забелязах да вървиш подир майка си, докато тя събираше прането, Фане! – подема с висок и малко напевен глас Вятъра. – Твоята майка сваляше чаршафите от въжето и ги мятеше на рамото си. Хоп, хоп – подскачаше ти, следваше я по петите и държеше крайчеца на своята престилка. А мама току се обръщаше и пушаше щипки в престилката. Ууу! Фюууу! – рекох си аз, както се бях поизтегнал откъм слънчевата страна на вашата стряха. Ууу! Фюууу! Добро е детето, щом помага на майка си. Заслужава да го посети, да се разговоря с него, да му кажа някои неща.

– Моля ти се, кажи ми някои неща! – обажда се Фането.

– Три неща искам да ти кажа аз! Три неща!

– Моля ти се, кажи ми ги!

– Ууу! Фюууу!

– Моля ти се, кажи ми ги по-скоро!

– Ето първото нещо, Фане: бъди безстрашна! Веднъж намислиш ли си да тръгнеш на път, вече на никого не позволявай да те връща. Аз на никого не позволявам да ме връща.

Ех, тръстиките зелени
се огъват разгневени –
всяка люшва тънък меч,
щом ме чуе отдалеч.

С трясък вдигат се на пръсти
мигом и горите гъсти.
И се втурват рът до рът –
да ме спънат, да ме спрат.

Вярно, спъвам се от време на време. Но се стремя да не спирам. Аз на никого не позволявам да ме връща. Аз на никого не позволявам да ме отхвърля назад. Аз бързам напред, безстрашно бързам напред.

– Не е много приятно тъй да се бърза напред – измърморва Плюшеното коте. – Може да ти се замотае опашката в храст или в коренище. Кракът ти може да се замотае в храст или в коренище, ако си нямаш опашка. Ами кое се нарича „напред“ и кое – „назад“? Тя, земята, постоянно се върти. Като кълбо прежда се върти. Затова „напред“ и „назад“ най-често се объркват.

– Ууу! Фюууу! Нали има пътепоказатели! – веднага отговаря Вятъра. – Неуморно стоят на пост, неуморно стоят на пост пътепоказателите. По техните чела са написани посоките. Само трябва да научиш буквите. Колкото по-добре четеш, толкова по-ясно разбираш накъде е „напред“. И накъде – обратното!

– Аз познавам няколко букви! – поизпъчва се Фането. – Аз и другите ще ги науча.

– А сега слушай второто нещо, което искам да ти кажа – разтърсва крилете на шапката си Вятъра. – Ето и второто нещо, Фане: обикни пътищата! Каква хубост ще ти разкрият пътищата! Непрекъснато ѝ се радвам аз. И непрекъснато подканвам очите си да я гледат и гледат!

Викам на очите: вижте –
дреме стригано стърнище,
бягат релсите на влак,
бляска връх от лед и сняг.
Весел град насреща маха
не с ръка, а с нова стряха...
Вечно с хубост е богат
тоя чуден, чуден свят!

– Не е много приятно тъй да се броди по пътищата – измърморва Плюшеното коте. – Може да свие студ. Може и дъжд да рукне. Ами ако няма наблизо магазин за чадъри? Без магазин за чадъри... е съвсем сигурно, че ще хванеш гърлобол! Затова ми се ще на мене да попитам: кой ще избере гърлобола пред топлата къща?

– Аз зная пътя оттук до езерото! – слиза от леглото Фането. Но пропуска да се наведе и да си обуе чехлите. – Аз и другите пътища ще ги намеря. А колко са пътищата по цялата земя?

– Ууу! Фюууу! Все още не съм ги преброил – поклаща своята крилата снага Вятъра. – Все още не съм ги преброил. Но ти слушай третото нещо, което искам да ти кажа. Ето и третото нещо, Фане: обикни небесата!

– Небесата ли? – притисва длани към бузите си Фането. И стои боса на пода.

– Над облаците се изкачвам аз. Щом пожелаея, и се изкачвам над облаците. И танцувам по планините на Месеца. И бърша с мека бърсалка праха от Звездите. А най-смелите от хората се втурват след мене. Със своите самолети и ракети се втурват. И се извива сребърно хоро от самолети и ракети. Скоро най-смелите от хората ще построят и по планините на Месеца градове. И по Звездите ще построят градове. Големи градове. С люлки и въртележки на всеки площад.

– С люлки и въртележки ли казваш?

– Чуеш ли ме да духам особено силно, Фане, и ти си представяй, че тръгваш към небесата.

Тръгвай с нощница хвърката

в сгоден миг към небесата.

Скитай дълги часове

през небесни градове.

В ресторант между Звездите

пресен лунен крем опитай.

И недей забравя, знай:

чудесата нямат край!

– Защо е нужно да си представяш... невиджани работи? – измърморва Плюшеното коте. – Не е много приятно тъй да си напругаш главата. По-умно ми се струва на мене да си взема аз една-две книги с картинки. И да разглеждам готови картинки. Страница подир страница да ги разглеждам.

– Аз ще си представям! – отвърща Фането. – И небесните градове. И ресторанта между Звездите. А там готвачът дали слага орехи в крема? Баба Калиопа ми прави крем от тиква и орехи. Много сладък.

– Ти помни думите ми! Помни думите ми! – повтаря със своя висок и малко напевен глас Вятъра. А после прехвърля кафеникавия си ботуш през прозореца.

– Но чакай, чакай! Не си отивай! – спуща се към прозореца и Фането. Тъкмо тогава прозорецът се затваря. Със скърцане се затваря прозорецът. И дори прозвънва. А зад стъклото се мярват две големи бели крила и нечия широка, богато надиплена блуза с цвета на сухи треви и пясък.

– Ууу! Фюууу! – свири Вятъра около къщата.

– Ууу! Фюууу! – свири Вятъра, тичешком обикаля къщата и кара дърветата по двора да шумолят. Неравно да шумолят.

А Фането се прибира в леглото, ляга на лявото си ухо, внимателно се ослушва с дясното и отправя очи към прозореца. Гледа в прозореца Фането и се захласна.

– Я заспивай! – казва Плюшеното коте. И се намества по-удобно на възглавницата. – Нощта идва, за да спим. А който не ги разбира тия работи, нека си духа. Ние нали успяхме пак да си затворим прозореца! Е, малко шумолене се чува и през затворения прозорец. Но аз от шумолене не се тревожа. Аз не зная някой да е настинал от шумолене. И да е хванал гърлобол.

– Ууу! Фюууу! Помни думите на Вятъра!

– Ууу! Фюууу! Помни думите на Вятъра! – дочува Фането.

– Ти мълчи... — казва тя на Плюшеното коте. И насъне се засмива на своя ветрен сън.

Леля Магда

Щом се навечеря, Фането каза „благодаря“ и „лека нощ“ на баба Калиопа, стана от масата и бързешком се приготви за сън. Защото си беше наумила да сънува птицата, наречена Гларус. Птицата с поизкривен клюн, която обикаля над Долината и се провиква с дрезгав, много дрезгав глас. Фането просто изгаряше от нетърпение да я сънува. Мушнала се веднъж в леглото, Фането веднага притвори клепачи. Нека по-скоро идва сънят, нека по-скоро заплющят и засвирят из въздуха крилете на Гларуса.

– Уж са бели, а по тях се вижда и сиво – присви устни Фането. – От какво ли са посивели крилете му? – удиви се тя. И за миг си представи, че Гларуса прелита над старата гара в Долината и събира по перата си пушека от комините на влаковете.

– От Новата гара – рече Фането, – от Новата гара ще тръгват влакове без пушек. Без никакъв пушек. От татко зная аз. Но чакай, чакай! Той, Гларуса, може и да мете сивите облаци по небето. Той може нарочно да чисти с крилете си небето – по цял ден да му е широко на слънцето, по цяла нощ да греят звездите, без да им пречи някой раздърпан облак... Дали наистина е такъв чистофайник Гларуса?

Както си мислеше за всичко това, Фането току усети, че пристига сънят. Пердето на прозореца изшумоля. Дъска изскърца на пода. Но към Фането се зададе... Ах, към Фането не се зададе крилатият Гларус с дрезгав, много дрезгав глас, а непозната обикновена жена. Нито дребна, нито едра. Нито млада, нито стара. Съвсем обикновена жена. Тя беше пригладила назад своята съвсем обикновена коса. Беше облякла съвсем обикновена рокля с къси ръкави. Беше си обула съвсем обикновени, дори износени гуменки. Само очите на тази жена бяха особени. Фането погледна право в нейните особени кестенови очи и откри, че са пълни със ситни златни светлини.

– Не се сърди, че дохождам вместо Гларуса, душко – меко започна жената и повлече думите като песен. – Крилете му са изморени на него. Я, колко летя Гларуса над морето напоследък – здравата са изморени крилете му. Капнал е той от гребане срещу ветровете. Та се е подслонил в тръстиките – от дългия летеж да се съвземе. Мене помоли да те наобиколя – да не седиш и чакаш напразно. Виж – отпочине ли си, и Гларуса на часа ще дойде да те навести. Ще дойде да се разговорите за рибарите. За брадатите рибари със зелената мрежа.

Фането все още гледаше право в особените кестенови очи на жената, пълни-препълнени със ситни златни светлини. Чудна жена! Нито дребна, нито едра. Нито млада, нито стара. Уж обикновена, съвсем обикновена. И роклята ѝ – съвсем обикновена. А пък очите ѝ – два златни кладенеца.

– Ти... ти коя си? – попита Фането. И без да забележи, избута с лакът възглавницата към стената.

– Леля Магда съм аз, душко. Леля Магда – готвачката. От голямата кухня на работниците. Долу при езерото е кухнята. При езерото, дето копаят канал към морето хората. Дето свързват езеро и море мъжете. Дето ще се белеят между пясъка и водата каменните прешлени на пристанището. Те – мъжете – са се вrekli да изградят пристанището, преди да свие студ над хълмовете, преди да попари зима камъшите.

– Ами онова момиче? – досети се Фането. И седна в леглото. – Онова момиче, което управлява Скърцащия кран? И то ли обядва в твоята кухня?

– И крановички идват на обед. Как няма да идват? – отвърна леля Магда. – Височки едни. Познавам ги аз по забрадките. И по прашните дочени панталони.

– Да! – каза Фането. И без да забележи, обви с ръце коленете си. И цяла се наведе напред – да не изпусне някоя от думите на леля Магда.

– И майстори-мазачи идват. И бояджийки. С петна от вар по фланелите. И с шапки от вестник над ухото.

– Да! – каза Фането.

– И арматуристи идват. Такива, дето извиват и вържат желязото. Те и над чинията пак за желязо разправят.

– Да! – каза Фането.

– И всякакви чертожници, всякакви инженери, дето чертаят и пресмятат на книга колко да е дълбоко пристанището, влизат при мене. С разкопчани престилки влизат. С моливи и перодръжки по джобовете. И водолази с ботуши идват. С тежки ботуши. Водолази, дето ходят по самото дъно на езерото, дето изравняват самото дъно под тъмните кръгове на водата. Че му трябва равно дъно на пристанището – спокойно да спират в него и лодки, и кораби.

– Да! – каза Фането, замаяна от всички тези думи.

– Идват и се провикват, още от прага се провикват изгладнелите работници: „На блажна яхнийка мирише, лельо Магдо! Отхлупвай бързо тенджерите! Разсипвай бързо гозбите...“

– Да! Да! – каза Фането, омагьосана от всички тези думи, събудили шума на хартиени шапки, звънтежа на желязо, потракването на пръстени чинии, шляпането на мокри ботуши и плисъка на далечна

езерна тъмнина. А нетърпеливите мъжки гласове и женският смях се размесиха с горещия дъх на нещо много вкусно.

– Но ти какво разсипваш от тенджерите? – попита Фането. И неволно облиза устните си.

Тогава лека-полека я наобиколиха гърнета и чайници, буркани и купове, тави за варене на сладко и тави за изпичане на баници. Върху голяма готварска печка се появи излъскан червеникав казан. Градинарска чорба къкреше в казана. А в чорбата леля Магда хитро беше пуснала и от ония треви, които растат извън градините, полюшват се чак зад Авренското плато и пръскат своето ухание на златен кошер, на жълти припеци, на тънък дим от овчарски огън. В калайдисан тиган изведнъж заподскачаха прозирни картофени полумесеци, зацвърчаха кюфтета. А в румената здрачина на разтворена фурна се откри бухнал кравай, залян с пяна от яйце и мляко. Но преди Фането отново да оближе устните си, цялата кухня с боите, с ароматите, с къкренето и цвъртенето си... помътня и се загуби. А леля Магда кротко подхвана:

– Когато нареждам аз масите, душко, току гледам да сложа между паниците с ястията и по някоя чаша с натопено цвете. На всяка маса гледам да сложа натопено цвете. Рано сутрин нарочно се отбивам по рътлините – лавандула бера. Нали на нея до края на лятото не ѝ омръзва да цъфти, да вее лилавото си пламъче. Или късам едно жълто цвете – „Лисичо ушенце“ съм го кръстила. Или синия минзухар късам, проточат ли се първите бели ивици есенна мъгла откъм планината. Искам аз и очите на хората да нахраня по обедно време. Затова турям китките. И ми се чини, че не греша, като ги турям по масите. То... хубост различна има, разбира се. Но на мене много ми е свидна хубостта на цветето. И ми се чини, че тя много ни помага. Като бистра глътка ни разквасва сърцата. Затова си казвам:

По земята наша свети

жълто цвете, синьо цвете.

Крехката му хубост нека

винаги върви с човека.

Ей така си казвам. И си мисля, отколе си мисля: забележим ли го ние цветето, и то ще ни се отплати. Тихомълком ще ни направи и по-добри, и по-умни.

Как слушаше Фането, обвила с ръце коленете си! Как цяла се беше навела напред – да не изпусне някоя от думите на леля Магда! На тази чудна леля Магда! На тази чудна жена. Нито дребна, нито едра. Нито млада, нито стара. Уж обикновена, съвсем обикновена. И роклята ѝ – съвсем обикновена. Само под дъгите на веждите ѝ блестят два дълбоки златни кладенеца.

– А ти на Гларуса не се сърди, душко – като песен провлече думите жената. – Крилете му са изморени на него. Я колко летя Гларуса над морето напоследък – здравата са изморени крилете му. Капнал е той от гребане срещу ветровете. Та се е подслонил в тръстиките – от дългия летеж да се съвземе. Виж – отпочине ли си, и Гларуса ще дойде да те навести. Сигурна бъди, че ще дойде. Още утре вечер може да намине тъдява – за рибарите да се разговорите. За брадатите рибари със зелената мрежа... Зелената мрежа, дето по изгрев изтегля слънцето, душко... – додаде леля Магда. И се усмихна.

Фането ясно дочу как пердето на прозореца изшумоля. Дъска изскърца на пода. А после цялата къща заскърца и се завъртя. И през всички прозорци потекоха бели и сиви пера. А сънят се беше сгушил някъде наблизо и се обаждаше с два различни гласа: ту с дрезгавия глас на Гларуса, ту с мекия глас на леля Магда. И разказваше нещо много хубаво за едно цвете. И за една усмивка.

Източник: <https://chitanka.info/person/nadja-kehlibareva>

Материала подготви: Дарина Тодорова Маркова

Провери: Диляна Гаджева